

Абонаментътъ
въ **п р ѣ д п л а т а**
За 3 мѣсеца 1.50 л.
„ 6 „ 3 — „
„ година 5. — „
За въ странство се прибавятъ:
2 лева и 50 ст.

ИЗЛИЗА ВСѢКА СРѢДА.
Неисплатени писма не се прие-
матъ. Ръкописи се връщатъ на
разноски на автора.

Единъ брой 10 стот.

Всичко се адресира до ре-
дакцията въ гр. Варна.

НАРОДНА САМОЗАЩИТА

ОРГАНЪ НА НАРОДНИТЪ ИНТЕРЕСИ.

всичко за народа и всичко чрезъ народа

Обявление се прие-
ма ма-

г. Щерю Патрикълъ Варна

от. на редъ
„ 4 — „ 15 „ „ „
за първъ пътъ, и по 10 стот. за
всѣки слѣдующъ.

За обявления на Сжд. Пристави
се платятъ 5 стот. на дума
и по 2 стот. за слѣдующъ

10 стот.

Redaction: „Narodna Samo-
zashchita“, Varna (Bulgarie.)

Бона В. Дюстабанова

и

Стефанъ Т. Мончевъ

ВЪНЧАНИ:

Варна, 18 Май 1895 г.

ОБЯВЛЕНИЕ.

Балчикското Търговско Акционерно Дру-
жество „Съединение“ съ настоящето си извъ-
стява на всички господа, които искатъ да ку-
пятъ отъ акциитъ му, да се отнасятъ въ
кантората на дружеството „Дружба“ на Мус-
саллата въ Варца.

1—2

Отъ Настоятелството.

Какъ станъ избора за градски съвѣтници
на 21-й Май въ г. Варна

или

**Тежкия нравственъ шамаръ, кой-
то си нанесе правителството на Стоилова съ
градско-общинския изборъ въ г. Варна на 21-й
Май.**

. И така: изборътъ за градски
съвѣтници въ г. Варна на 21-й Май т. г.
се състоя Изъ кутиитъ, както бѣхъ
турени, така и излъзохъ хора горко паднали
подъ силата на *«моралното влияние»*

Какъвъ поворъ!

Но, не! . . . този денъ е колкото побѣ-
доносенъ, толкова и тържественъ за оппози-
цията въ г. Варна Въ него денъ вар-
ненската интелигенция доказа, че съществу-
ва, че мисли, че чувствава, че дѣйствува, че
тя не се бои и че се гнуши отъ всичко мерско.
Въ него денъ варненската интелигенция, коя-
то малко различава субективно въ принци-
пно отношение, доказа, че тя може да се
съедини за една обща акция и достойно да
се здобие до най-добри нравствени резулта-
ти. Въ този денъ варненската интелигенция
удари *тежкия шамаръ* на правителството на
Стоилова, като се борѣ и протестира противъ
неговитъ произволи и беззакония. Станълия
на 21-й Май изборъ въ г. Варна е гордостъ
за интелигенцията на цѣла България и до-
стоинство на съзнателната частъ отъ варнен-
скитъ граждани: далечъ отъ личнитъ амбиции
и лични цѣли въ тоя изборъ игра голѣма роль и
принципалността. Станълия варненски изборъ
на 21-й Май е най-тежкото поражение за поли-
тиката на самонителнитъ, крайно претевци-
озни и безразсѣдни, крайно страстни и жадни
за власт и за партизани консерватори-мини-
стри. 21-й Май дойде да докаже, че въ Варна
вѣе по другъ духъ отъ тоя на консерватизма;
той дойде да удари на консерваторитъ единъ
смъртоносенъ нравственъ ударъ. 21-й Май
доказа, че правителствениитъ партизани, а
слѣдователно и *правителствениитъ избира-
тели* въ г. Варна, сж само: циганитъ, една
частъ турци и всичкитъ полицейски и град-
ско-общински агенти, които се намѣстихъ и
назначихъ на служби само да избиратъ
Да, *всичкитъ цигани*, хора безъ никакво по-
литическо направление и съзнание, безъ ни-
какъвъ политически моралъ, *най-несъзнател-*

ната и най-реакционна *чистъ отъ турцитъ*
въ града ни — и единитъ и другитъ подкупени,
примамени или подплашени отъ властѣта, —
всичкитъ полицейски и чистъ отъ градскитъ
агенти и служаци — повечето наново назна-
чени за да станатъ *консерватори* и партизани
на правителството, — ето хората, които опле-
тохъ вѣнеца на славата на Стоилова и му
докарахъ побѣдата на насилията и произво-
литъ надъ съзнателното болшинство на вар-
ненскитъ граждани! И това е закон-
ностъ, и това е справедливостъ! . . . Позоръ!
Ний се гнусимъ и плюемъ върху такъва по-
литика, такъва тактика и такъвъ демокра-
тизмъ, каквито сж тия на Стоилова!

Но нека захванемъ съ избора.

Който е челъ в. *«Народна Самозащита»*,
той знае прѣдговора на избора, знае цѣлѣта
за която бѣ растуренъ градския ни съвѣтъ
и приготовленията, които се правѣхъ отъ
страна на полицейскитъ и административни
власти, за да се спечели тоя изборъ отъ пра-
вителството. Ний, прочее, нѣма да захващаме
да говоримъ издалече, нече говоримъ за обра-
зуванието на специалната за избора шайка,
нече говоримъ за нейнитъ вилнения посрѣдъ
бѣлъ денъ, за заплашванѣта, бойовѣтъ и у-
бийствата, извършени отъ шайката съвмѣстно
съ полицитъ, за да се тероризиратъ и сила-
шатъ гражданитъ; нече говоримъ за многото
уволнявания въ Окр. Управление и Градския
Съвѣтъ. За всичкитъ тия нѣща ний сме го-
ворили по-рано. Сега ще продължимъ само
историята. И тъй:

На 18 Май ний имаме вече въ града си
шайка, добръ организирана за изборитъ, ако
въ нея да влизатъ и хора безъ политически
права; имаме и доста нови служители (прѣсни-
прѣсни) въ Градското Общинско Управление.
Прѣзъ нощѣта на тоя денъ *тизи избиратели*
правятъ овации на Дяковича, Бобчевски и пр.
И отъ всекъдѣ получаватъ по една двѣ на-
сърдчителни думи. Въ екстаза си напр. *Дя-*
ковичъ казалъ на тая развилила се тѣла:
«държайте, азъ съмъ съ васъ» и при всичко че
тѣлата се е била вече доста наголяла, той
ѣ хвърлилъ 4—5 наполеона „за да погуляе“.

19 и 20-й Май бѣхъ прѣкарани отъ по-
лицитъ и правителственната консерваторска
клика въ пригответелни на избора, въ съби-
ранието на циганитъ и подкърпяние чрезъ
«моралното влияние» духътъ на нищитъ ду-
хомъ турци. Шайката кръстосваше улицитъ
за насърчение и първитъ и послѣднитъ. На
20-й вечерѣта срѣщу 21-й прѣдсѣдателя на
тричленната комиссия *Николай Борисовичъ*
Вълкановъ съ *Янка Славчевъ* и др. отиватъ въ
училището „Св. Методий“ и искатъ отъ слуга-
та ключовѣтъ на училището. Слугата не имъ
ги прѣдава, като забѣлзва, че той спи въ
училището. Казватъ му да си легне и въ 3-
4 часа сутренѣта да е готовъ, да е станалъ
и си отиватъ. Слугата си легналъ. Къмъ 12
часа вечерѣта, обаче, чува бухтение, чукане
по вратитъ на училището. Става; но се стра-
хува да отвори. Най-послѣ се рѣшава и из-
лиза. Хората, които чукали го забѣлзватъ
и му се обаждатъ. Това били: Старшия на
пожарната команда, *Трошевъ*, *Свищаровъ* и
др. агенти и служители на правителството
по наборитъ. Тѣ му казали да си легне въ
една стая и да остави на тѣхъ да пазятъ
стаитъ на училището. Той се покорилъ. Прѣзъ

нощѣта до сутренѣта какво сж правили тия
избиратели не се знае положително. Но като
се сжди по случката, що станъ въ избора,
нѣкои хора много правилно заключаватъ, че
работата на тия избиратели прѣзъ нощѣта е
била да приготвятъ въ училищнитъ стаи:
сопи, дѣски, разни чукани и спици за бой! . . .

На 21-й сутренѣта, рано-рано, въ корри-
дора на училището и въ двора му захващатъ
да се събиратъ на сюрии, en bloc, правител-
ствениитъ избиратели — циганитъ и турцитъ,
прѣдвождани отъ разнитъ полицейски агенти.
Въ училищнитъ стаи е установена частъ отъ
шайката, но кога — не се знае. Върѣдъ нея се
намѣрва и Симеонъ Кираковъ, съ ножъ на
пояса (както казватъ); человекъ безъ поли-
тически и граждански права, единъ отъ ге-
роитъ въ досегашнитъ политически въ града
ни борби, ново-назначенъ отъ Окр. Управи-
тель Венедиктъ Поповъ кехая на пристанищ-
нитъ работници Въ двора нѣма още
никъ и други освѣтъ нѣколко цигани, турци
и метачи — тулумбаджитъ на градския съ-
вѣтъ.

Къмъ 8 часа сутренѣта оппозицията при-
стигналъ, събрана по рано на *Мусаллата*. Нея
я посрѣщналъ Градоначалника, Окол. Начал-
никъ и полицейскитъ пристави на входнитъ
въ двора на училището врата Всекиго
пущахъ, като прѣдварително му правѣхъ
малкъ обискъ — да нѣма оръжие Дво-
рътъ се испълни отъ граждани Черве-
нитъ фесове (турцитъ и циганитъ) образува-
хъ едно ядро, заобиколено отъ черенъ кор-
донъ (гражданитъ — оппозиционери)
Личеше, че циганитъ и турцитъ прѣдставля-
вахъ едно ничтожно меншество

На корреспондентитъ се даде мѣсто вънъ
отъ двора на училището — на едно високо
мѣсто, отъ гдѣто всичко се виждаше
Всички се настанихъ, оппозицията зима дѣс-
ницата на прѣдсѣдателя Часътъ удари
9 Прѣдсѣдателя — *Даскаловъ* — обяви из-
бора за отворенъ. Той прочита нѣщо отъ из-
бирателния законъ Шумъ! нищо
не се разбира Массата избиратели се
вълнува като нива отъ талазитъ на вѣтъра . . .
Всички се стрѣматъ къмъ центра Захва-
ща се прѣдлаганието на членове за бюрото . . .
Виковъ: „долу“ и „горѣ!“ „долу“ и „добъръ“ . . .
продължаватъ нѣщо 10—15 минути До
никакъвъ резултатъ не се дохожда Никой
не се избра за въ бюрото *Петръ Сви-*
щаровъ се качва на една масса (трѣбва да за-
бѣлзимъ, че въ това врѣме има 3—4 маси на
земята, безъ да има нужда отъ тѣхъ) . . .
Едно силно „долу!“ се искъртва Въ
центра на избирателитъ се забѣлзва силно
движение едно малко напѣдване на
чалмитъ и фесовѣтъ къмъ оппозицията . . .
Хж! хж! боя ще се захване Бой съ
юмруца . . . оппозицията настѣпва — цигани-
тѣ бѣгатъ Единъ четвъртитъ чукавъ
отъ бѣло чамово дърво, колкото единъ ла-
кътъ дълго, се издига отъ страна на прави-
телствениитъ агенти и цигани Боя въ
срѣдата се захванъ Отъ високото мѣсто,
гдѣто стоехъ Апостолъ Саввовъ и Петъръ
Бобчевски се даде знакъ на настѣпване (това
направилъ Бобчевски съ бѣлата си сламена
шапка, като имъ казалъ: „хайде!“ . . .) Една
частъ отъ правителствениитъ — именно цен-
тралната — насърдена отъ голѣмцитъ и полицѣ

цията, безразсъдно се хвърли върху опозицията. Изеднажж се вдигнаха въ въздуха разни *бъски, чукани, крика отъ масити, сон и спичи*... Настоящи отчаян бой... Всичките тия орждия съ всички сила се вдигат и слагат по главите на опозицията... Шайката е начело въ борбата... (Въ туй време е распоредено за войска)... стражарите се смесват съ правителствените... циганите отзадъ захващат да бѣгатъ... опозиционера *Бояджисевъ*, ударенъ съ боксъ по главата и съ дѣска по вѣсътъ, пада на земята полумъртавъ... Правителствените настѣпватъ... *Симеонъ Киряковъ* въ туй време измѣкчува ножа си и се спусна да прободне Ранкова... Ранковъ е отдръпналъ и прѣхвърленъ назадъ... Правителствените перятъ съ дѣските и чуканите, съ викове: *напрѣдъ!* и насърдавани отъ хора, които стоятъ на високо... Бой... Опозицията съ празни ржѣ, ако и болшинство, отстъпва... Циганите, насърдени, захващатъ да помагатъ... Настѣпването е силно... отстъпването осъзателно... Правителствените я вдигатъ на юрющъ... опозицията на бѣгъ... всѣки бѣга на кждѣто види, като прѣскача прѣзъ пармаклѣците, съ които е заграденъ двора на училището, гдѣто ставатъ изборите... правителствените захващатъ да хвърлятъ подиръ опозицията съ дѣските, чуканите и камъни. Много камъни и чукани бѣхъ хвърлени отъ правителствените и върху прѣдставителите на пресата, които бѣхъ вѣнъ отъ двора, съ цѣлъ да ги распелѣятъ. Единъ чукавъ и единъ камѣкъ бидоха повърнати на правителствените отъ опозиционерите, които бѣхъ вече вѣнъ... Стражарите заради туй се спуснатъ върху опозицията... Опозицията се противи... Войската пристига... Навлѣзе въ двора и бържъ се нареди срѣщу опозицията... въ туй време камъните отъ страна на правителствените още ваятъ къмъ опозицията... Тая последната протестира противъ полицията, гдѣто защитава подекупените агенти, циганите и турците противъ тѣхъ, въпрѣки всѣки законъ... Комендантътъ на града запрещава на опозицията да остоява правата си и да се противопоставя на полицията и бържъ заповѣдва на барабанчика да бие и на гарнизона да играе на отбой... Тревога... паника... Комендантътъ казва на опозицията да се оттегли, иначе ще гърми... Едно силно: „долу войската, която иска да гърми противъ бащите и братята си, противъ гражданите, като защитава циганите и турците!“ се истъргна като изъ едно гърло отъ всичката опозиция... Въ това време се снематъ нѣколко фотографически снимки... Полицията иска да распрѣсне опозицията... Нови протести... Лични расправи съ коменданта и полицията... Опозицията настоява да съдѣйствува войската да земе и тя участие въ избора... Комендантътъ отказва... Тя иска отъ прѣдседателя да ѝ се отворятъ вратите за въ двора да влѣзе въ изборното мѣсто. И това ѝ се отказва... Една „ура! на митингъ!“ се истъргна еднодушно отъ всички протестующи граждани и така си всички заобиколиха Ранкова, който съ нѣколко думи искаа негодуванието на гражданите противъ произвола на полицията, противъ насилията на шайката и противъ беззаконията на днешното правителство на чело съ *Стоиловъ*! „Долу новата тирания“ извикаха пакъ еднодушно всички и множеството граждани, отдѣлено съ кордонъ отъ конни и пѣши стражари отъ правителствените, потегли съ музика начело къмъ площада прѣдъ градския домъ, гдѣто се държа митингъ. Въ това време правителствените захващатъ гласуването безъ да се конституира бюро, както изисква закона. Но да оставимъ правителствените... Тѣ гласуватъ сега всѣки по нѣколко пѣти безъ да има кой да имъ бърка... На митинга говорихъ разни оратори, които съ най-характерни думи описаха коварната политика на консерваторите и осѣдихъ произволите и беззаконията, които извърши *Стоиловъ* съ полицията си, и тукашната клика съ откупените си агенти. Между другите оратори говорихъ и слѣдующите кореспонденти: *Арсениевъ, Писевъ, Такевъ, Драгулевъ, Георгиевъ, Русевъ, Киревъ*, които, възмутени

отъ необуздаността на правителствените партизани, съ единъ пламененъ езикъ пѣленъ съ сила на живи примѣри, осѣдихъ произволите на полицията и правителството, упражнени посредствомъ подекупени нещастни хора, и невѣжеството на турците и циганите.

Слѣдъ дълго говорене митинга зима резолюция и отпрати на княза слѣдующата телеграма:

СОФИЯ

Негово Царско Височество,

Копие в. *Миръ, Прогрессъ, Народни Права, Съгласие, Знаме, Социалистъ, Мл. България, Свобода.*

РЕЗОЛЮЦИЯ.

Днесъ 21 Май 1895 г. варненските граждани бѣхъ повикани да упражнимъ гражданското си право за избирание съвѣтници за общинския съвѣтъ. Една частъ отъ гражданите влѣзоха въ изборното мѣсто да упражнятъ правото си за избирание бюро; но бѣхъ нападени съ дървета, камъни, пожове, съ които срѣдства събраните въ оградата граждани бѣхъ принудени да излѣзатъ отъ мѣстото, отъ които имаше 10—12 души тежко ранени. Заклучихъ вратите на изборното мѣсто, което обградихъ съ жандарми, пристигнаха една рота войска подъ командата на самия командиръ, въ самото изборно мѣсто. На единственната врата се постави подготвената шайка, подкрѣпена отъ страни съ конни и пѣши стражари полицейски и нѣмаше възможностъ за достѣпъ въ изборното мѣсто. Гражданите молиха да имъ се отворятъ вратата, въ отговоръ на това се заплашваха да се оттеглятъ, защото щѣли да стрѣлятъ. Слѣдъ два часова настояване да се отворятъ вратата на изборното мѣсто гражданите не бѣхъ удовлетворени.

Слѣдствие на това варненските граждани на брой 3500 души се събраха на митингъ на площада прѣдъ общинското управление, въ присѣдствието на прѣдставителите на независимата преса, избрахъ ни за бюро да поднесемъ на Ваше Царско Височество слѣдующата резолюция:

I. Протестираме противъ беззаконията и насилията, извършени при изборите;

II. Изявяватъ най-енергически своето недовѣрие къмъ днешния кабинетъ, който допусна чрѣзъ своите органи тия беззакония и насилия;

III. Да поднесемъ върнопопданнически чувства прѣдъ Ваше Царско Височество и Династията;

IV. Копие отъ настоящата резолюция да се испрати до всичките вѣстници въ София,

Бюрото.

Слѣдъ това кортежа се опѣти по главната улица прѣзъ *Балжкѣ-пазаръ* и се събра на „*Ченге-пазаръ*“, гдѣто тържественната протестация се свърши съ една хубава рѣчь на единъ достоенъ за званието си държавенъ учител — *Петръ Гешковъ*, който исторически прослѣди духа на свободолубието и самоотвържеността на българите, като посочи на свободолубието въ религиозна и политическо отношение на богумилите и на братията *Св. Кирилъ и Методий*, които сж се явили революционери въ религията и живота и свърши съ осѣждането на всѣка тирания, като потомъкъ на прадедите си, и като покани гражданите гордо и високо да държатъ знамето на защитата на своите правдини и мирно да се разотидѣтъ, като почакатъ згоденъ моментъ за да добиятъ отнето имъ днесъ. Тая рѣчь, произнесена отъ единъ учителъ, наелектризира всички присѣтствующи, които съ единъ силенъ аплодъ поздравиха оратора. Слѣдъ това множество то се разотиде.

Така извърши *Стоиловъ* избора за Варненския градско общински съвѣтъ. Съ това той си лени единъ тежъкъ шамаръ. Мнозина отъ интеллигентните хора, които имаха каква-годѣ симпатия къмъ *Стоиловъ* поради проповѣдания отъ него минжлата година демократизмъ, днесъ въ Варна се убѣдиха, че той и другарите му сж върли консерватори и тирани. Тѣ искатъ всичко да заглушатъ и народа да прѣобърнатъ на сѣщо такава рая, на каквато бѣше го обърналъ *Стамболовъ* подъ тѣхната диктовка, даже и по мизерна.

Днесъ у насъ, въ Варна, всичко интеллигентно, всичко честно—заедно съ цѣлая почта градъ, силно прѣзира *Стоиловъ* като човѣкъ и министъръ, силно прѣзира неговите сателити *Папанчевъ, Венедиктъ Поповъ, Апостолъ Саввовъ, Дяковичъ* (който е сѣщи велевулъ, защото се крие и потайно работи), *Ц. Бобчески* и цѣлата бесчестна клика, която съ най-беззаконните срѣдства си служи

въ борбата. Това е *правствена плетница*, споредъ насъ, на консерватизма, който е напустнатъ отъ всичко честно, свободолубиво и самоотвержено и пригърнатъ отъ всичко ниско и умразно. Позоръ и на подекупвачите и на подекупените!

НАШАТА ЕКОНОМИЧЕСКА КРИЗА.

I.

Кръмската война въ 1854 г., която се послѣдва съ коренно измѣнение на обществените отношения въ Русия, служеше за повратна точка въ политическия и икономически животъ на турската империя. Турция—затворената крѣпостъ въ първата половина на текущия вѣкъ за западно-европейската търговия—трѣбаше да отегква постоянно подъ давлението на происходящите събития, които водѣха къмъ разорението ѝ и къмъ упадѣка на нейното политическо могущество. Тя бѣше принудена съ топове и оржжия да отвари една слѣдъ друга вратите на своята вѣковна крѣпостъ, която назѣше примитивността на нейните народи и охраняваше религиозния имъ фанатизмъ... Австрийската источно-търговска компания, съставена отъ крупни търговци и индустриалци още въ минжлото столѣтие, се опитваше да се промѣкне въ турската империя, която прѣдставляваше двественъ пазаръ за нейните фабрични произведения. Периода отъ 1840—1870 г. съставляваше отъ друга страна цвѣтущото време на западно-европейската промишленостъ, съ исклучение на опѣзи периодически петрурбации—индустриалните кризи,—които прѣкъсваха беспрѣпятственото ѝ развитие. Европейските държави, въ които капитализма вземаше по голѣмъ подекъ и непрѣстанно възрастваше, бѣхъ принудени да търсятъ нови пазари за търговията си и, вслѣдствие на това, тѣ бѣхъ длъжни да налагатъ ясни печатъ на своите икономически интереси върху политиката, която водѣха къмъ останжлѣти страни. Било подъ влиянието на вътрѣшни фактори, било подъ влиянието на международното положение на Турция, процеса на нейното социално разложение вземаше по силно и по силно темпо. Тя бѣше заставена да прави постоянни отстъпки подъ влиянието на вътрѣшните вълнения и външните намети и послѣдователно да се впила въ мръжата на европейския капиталъ, който се явяваше необходимъ за удовлетворението на растащите ѝ нужди. Финансовото ѝ положение ставаше по заплетено, нейните държавни дългове ставаха по голѣми, расходите ѝ непрѣстанно се увеличаваха и се поглѣщаха за най-непроизводителни цѣли, а всяко това усилваше бремето върху плещите на нейното население. Въ туй състояние тя трѣбваше да приеме *капитуляциите* и тихо да наведе вратъ прѣдъ мирните реформи—искавани въ *танзимата*,—които ѝ налагаше европейската политика. Капитуляциите бѣхъ онай политическа концессия, която уби нейната политическа самостоятелностъ. „Държавите въ държавата“ даваха на европейските колонисти и на тѣхната търговия крѣпка и трайна опора; тѣ бѣхъ фортовегъ, върху които европейския капитализмъ развиваше знамето си и почна онаа разрушителна работа, която създаде елементите за разложението на стария икономически строй, върхъ който почиваше гордата и могущественна вѣкогашъ империя. Тѣ бѣхъ едно опитване за обезпечение собствеността на чужденците, за проникване въ нейните глухи и чужди на цивилизацията провинции, за пораждане на по голѣми сношения и по голѣмо обръщение, за вмѣкване на Турция въ въртежа на всемирната търговия. Слѣдъ войните и събитията, които ставаха въ нея, вървеше намесата на европейските държави, която намираще най-ясно изражение въ търговските договори, съ цѣлъ да пробиятъ пѣтъ на своите индустриални произведения.

Нахлуването на западно-европейската търговия въ бѣлканския полуостровъ и нейното разливане по неговите пазари се почувствува първенъ като слабъ ударъ отъ занаятчиите, но това бѣше първия огънь. Колко-

то повече се отдалечавах от дните на кръмската война и колкото повече влизах в близкото бъдеще, толкова повече се посъщяваше съзнанието в тяхните глави, че основният на старата еснафска система сж расклатени, че тя постоянно върви към гибел и разорение. Но ефекта от кръмската война и капитулациите трбваше да се усилат с новите политически събития през 1877—78 г., за да произведе явни печални послдствия за градското население, прѣдъ които беспомощно и безнадеждно стои днес. Освободителната война сломи послдните останки от прѣградите за международната търговия, които по разни събития не бѣха успѣли още да се очистят; тя създаде по голѣми съобщения, свързѣ Цариград по редъ градове—нови завоевания за търговията и индустрията,—се провлачатъ съ западна Европа. Съ една дума, економическия животъ на населението, които влизахъ въ състава на турската империя, се обръна съ главата надолу, постави се въ коренно измѣнени условия и тѣ бѣха принудени въ неравна борба за съществуване да противопоставятъ на западния машинизмъ—првобитните си орѣдия; на неговата техника, искусство и наука—рутината, невѣжеството и примитивността; на непобѣдимата и крупна сила на капитала—нищожните си сумми; на неговите фабрики и транспортни срѣства—своите првобитни работилници, въ които напрѣжниятъ трудъ едва дава жизнените срѣства за личното съществуване. При неравните условия на борбата, нашето занаятчиство бѣше обречено на гибел. По наташното му съществуване е довършване на разрушителния процесъ, отъ който се отдѣлятъ нови елементи и нови сили. То е длъжно да отстъпи на по развитата форма на производството—на капитализацията—производителните сили на страната.

Съществуватъ, наистина, такива занаяти, които въ силата на съвѣтѣ специфически условия, на съвѣтѣ особитѣ потребности на селското население, ще останатъ за дълго време като остатъкъ отъ едновремешната еснафска наредба. Но първо, тѣ сж незначителни по мѣстото, което заематъ въ националното производство и, второ, подъ влиянието на културата и нейното проникване между селското население, тѣ сж осѣдени също на изчезване.

Въ економическия ни животъ, слѣдователно, се извършва силно брожение, едно коренно измѣнение, главните послдствия отъ което сж разорението на занаятите и изхвърляне на улицата стотици и хиляди празни рѣцѣ. Отъ тѣхъ политическите партии рекрутиратъ „прѣдните отряди“ на своите армии и въ тѣхъ търсятъ боеви сили. Това сж днешните кандидати за наемни работници, но тъй като економическата осталост на страната не може да утилизира производителните имъ сили, тѣ оставатъ кандидати за жандарми и бѣсни орѣдия на всички искатели за власт и богатства. Измѣнените условия на економическия животъ измѣняватъ същността на политическия животъ; въ момента, въ който живѣемъ, съществуватъ всички материални условия, върху които правственното израждане на обществото може да се развива най раскошно. Голѣмия наливъ въ чиновничеството и голѣмата конкуренция, която произхожда въ него, съставлява една отъ отрицателните страни на тоя процесъ. Такива страни може да се наблюдаватъ също въ голѣмия контингентъ празни рѣцѣ, въ постоянното понижаване доходността на запазените собственици, въ непрѣривното намаляване потребителните сили на населението, въ развитието на разврата, пиянството и пр. и пр. И това трбва да се продължава до тогавъ, до когато економическия прогресъ на страната не достигне точката на развитието, въ която нейната индустрия ще бѣде способна да погълне елемента, който се отдѣля при разложението на старата економическа наредба. До него време морала трбва да отстъпи на разврата, политическото право—на коруп-

цията, общественото съзнание—на подкупна и алчността къмъ богатства.

Но съществуватъ ли необходимите условия за пинното развитие на капитализма до такава степенъ, на която той може да диференцира днешните обществени отношения, да тегли ясна граница между класовите противоречия и да създаде достатъченъ рекрутъ за работническата партия, за да бѣде способна да указва реално влияние върху хода на социалното развитие на нашата страна? (Слѣдва)

„Партизанско“ ли е Варнен. Учителско Дружество?

Постоянно обвинявано въ „партизанство“, Варненското Околийско Учителско Дружество отъ името на настоятелството си днесъ зима грижата да отговори на тия умишлени упрѣки, злорадно заявявани отъ страна на злоумисленниците на учителското движение.

Нашите неприятели, които сж и общи неприятели на всичките учители, не сж толкова глупи да не знаятъ, че дружество, *учителско дружество*, като нашето, сж ясна и опрѣдѣлена програма, *не е и не може да бѣде дружество партизанско*.

Тѣ знаятъ това, много добръ го знаятъ, но, нека ни е позволено да се изразимъ съ точната дума, тѣ му отдаватъ или прикататъ този партизански колоритъ чисто и просто за да го компрометиратъ прѣдъ навия свѣтъ, да му пакостятъ; тѣ го нарекохъ „партизанско“ чисто и просто отъ злоба.

И нека всѣки разбере, нека всѣки се съгласи, че тия хора сж закѣтитѣ врагове не само на нашето дружество, но и на цѣлото учителско движение, което ги плаши и има защо.

Че тѣ сж такива, при всичко че понакога го отричатъ, свидѣтелствува писаното и говореното отъ тѣхъ и най-послѣ живитѣ имъ дѣла. Който не ги е разбралъ до сега, или е много наивенъ за да ги разбере, или не иска да ги разбере, понежъ е, може би, тѣхенъ близъкъ или далеченъ приятелъ.

Каватъ *неприятелитѣ* на учителските сдружавания, че нашето Варненско дружество било „партизанско“ и като най-силенъ мотивъ навещдатъ това обстоятелство, че при съществуването на три учителски органа: „Надѣжда“, „Учителски Другаръ“ и „Учителска Дружба“, ний сме продължавали да обнародваме нашия материалъ въ „партизанския вѣстникъ“ *Народна Самозащита*.

Да видимъ до колко това е аргументъ за упрѣкъ въ „партизанство“.

Инициаторитѣ, както и комисията, що бѣ първомъ натоварена да приготви устава на основащото се зимжѣ наше дружество отъ учителитѣ въ града, съзнаващи необходимата нужда отъ единъ органъ, като специаленъ ръководител на учителското движение, каквото се то яви въ послдствие, и удовлетворителните резултати на което едва ли се толкова надѣждно прѣдвиждахъ отъ самитѣ инициатори, бѣхъ прѣвидѣли въ проекто-устава на дружеството и основаването на такъвъ единъ органъ, който се явяваше като необходимостъ. За голѣма жалостъ, поради различни съображения, най-вече икономически, уставътъ се прие отъ болшинството безъ да се прѣвиди издаване на органъ.

Но ей че още въ първо време се появи нужда да дадемъ спѣшна гласностъ на нѣкои свѣдѣния. Не съществуваша тогава други учителски органи освѣтъ „Учитель“ и „Основно Училище“—мѣсечни списания и, слѣдователно, негодни за цѣльта. „Надѣжда“ едва щѣ почваше. Едно че и тя излизаше така също възрѣдко и далечъ отъ насъ и, може би, въ неудовлетворителна популярностъ за него време, ний за сигурностъ и сигнностъ трбваше да прѣдпочетемъ повѣряването на материала на мѣстния органъ „Народна Самозащита“, който сж готовностъ изяви желание да отвори колонитѣ си за него, и като се изяви приятелъ на нашето дѣло, когато въ същото време другия така също поканенъ органъ „Черно Море“, освѣтъ че не благоволи да печати даже наше-

то „възвание“, испратено безъ изключение до всички периодически издания, но още си и позволи да ни поздрави съ една остра ирония, като ни нарече „донъ-кихоти“, а нашето прѣдприятие „донъ-кихотство“.

Софийските другари, по-многобройни (два пкти повече по число), може би и по-заможни, като ни горещо поздравихъ, общахъ да излизатъ съ органъ. Тѣ официално апелирахъ къмъ нашата интелектуална и материална поддръжка. Ний, както е извѣстно, общахъ и едното и другото въ кръга на възможността ни. Между това, отъ първото дружествено заседание испратихме до новопоявилитѣ се тѣхенъ „Учителски Другаръ“ протокола си, който имаше, тъй поне ний мислимъ, обща важностъ за врѣмето, както и протеста противъ окръжното на м-ръ Стоилова. Нито на протокола, нито на протеста се намѣри мѣсто, при всичко че въ вѣстника намирахъ мѣсто множество дълги дописки съ свършено частенъ характеръ. За протеста нашитѣ Софийски другари мимоходомъ отъ нѣмай-къдѣ упоменяхъ, безъ да кажатъ дума за неговата нужностъ или излишностъ, и, може би, по тия най-послѣ съображения, че измѣненото вече направление на то-врѣмешния „Другаръ“ не хармонираше съ духа на материала, що имъ испратихме. Протокола ни и до дѣнь днешенъ не видя бѣлъ свѣтъ въ „Учител. Другаръ“. Слѣдъ три недѣлно чакане, ний бѣхме принудени да снемемъ втори прѣписъ и пратимъ въ „Надѣжда“, гдѣто едва чакъ сега се печати (брой 10 и продължение).

За „Учителска Дружба“ и дума не може да бѣде, защото тя слѣдъ 1-й брой нататкъ доръ до умираието си на животъ и смъртъ боюва противъ насъ, на първи редъ съ нашитѣ врагове.

И тъй отъ тритѣ учителски органа ний оставахме все пакъ на единичката „Надѣжда“, върната наша другарка, която, обаче, не можеше да се пѣли само съ това, що можеме ний да ѝ пращаме. Оставахме да се молиме щемъ—нещемъ пакъ на „Н. Самозащита“, която по нѣвгажъ за наша услуга биваше принудена да излиза въ два броя наведнжжъ.

Къмъ Великденъ особено бѣхме взели живо да чувствуваме нуждата отъ единъ нашъ органъ въ Варна. Обаче, отстраняването на другаритѣ Стойновъ и Славевъ неволно постави дружеството въ вълнение, вниманието му отвлече къмъ нова посока—самоохрана. При това, дружеството исхарчено материално, имаше вече дългъ. Наскоро слѣдъ това отъ Разградъ частно ни позатнхъ за съединение съ тѣхъ по издаването на общъ отъ двѣтѣ дружества вѣстникъ. Нѣмаше време, нѣмаше възможностъ да се споразумѣмъ.

Но независимо отъ всичко туй, какъ може да се допусне, че едно дружество като нашето може да бѣде дружество „партизанско“, когато то си има своята опрѣдѣлена конституция—уставътъ, въ сферата на който естествено ще се ограничава неговата дѣятелностъ? Всѣки членъ отъ дружеството, възпъ послѣдното, като гражданинъ, като политическа личностъ, може да има различни възрѣния върху едни или други общественно-политически въпроси: той е свободенъ, никой не може да му отрече това право да бѣде пасивно или активно причастенъ на тая или друга политическа фракция. Но дружеството, нека се разбере това, при съществуващия свой уставъ, не може да бѣде ни консервативно, ни либерално, ни социалистическо. То си остава *учителско* и нищо повече отъ учителско, съ извѣстната цѣль да работи за: *общото повдигане на учебното дѣло въ прогресивна смисълъ, включително моралното, умствено и материално подобрене на народния учител и гарантиране неговите права и свободи, като се старае да развива солидарностъ между народните учители въ княжеството, за да се съединитѣ въ една обща учителска федерация*.

Тая цѣль е голяма и ще гони то, съ цѣлесобразнитѣ срѣства по това, така също изрично указани въ устава. Въ кръга и на тая цѣль е дѣйствувало и ще дѣйствува, — иначе то би вѣляло въ противоречие съ себе си.

Прѣдъ видѣ инсинуациитѣ отъ врагове — партизани, този въпросъ бѣ повдигнатъ още въ първото дружественно събрание, както отъ страна на г-нъ прѣдсѣдателя въ начало, така също и отъ нѣкои г. г. членове при сключването на засѣданнето сѣщия денъ. Ний ще вземемъ изъ протокола слѣдующия пассажъ:

„Далечъ отъ всякава партизанска тенденциозностъ, нашитѣ цѣли, както и дѣятелността въ тѣхното реализиране, сж точно вписани въ кръга на една опрѣдѣлена програма, почленно изложена въ 7-тѣхъ страници на уставътъ на нашето дружество“. (Гл. „Протокола“ въ в. „Надѣжда“ послѣдний брой 10 ѣ и продължение).

Ако „Учителски Другаръ“ би ималъ добрината и напечаталъ този нашъ протоколъ, можеше съ врѣме да ни послужи и ни помогне да затулимъ клѣветническитѣ езици на общитѣ неприятели и съ това да ни избавише отъ неуждата на настоящето дълго опровержение.

Мислимъ, че тия ни обяснения сж достатъчни за тия, които искатъ да ни разбератъ.

Настоящото опровержение да се испрати за обнародване въ в. в. „Н. Самозащита“, „Дружба“ и „Уч. Другаръ“.

Гр. Варна, 19 Май 1895 год.

Настоятелството

на Варненското Окол. Учит. Дружество.

ВЪТРЕШНИ

— Пишѣтъ ни отъ гр. Каваклий, че откакъ е избранъ за народенъ прѣдставителъ г-нъ Аргеридисъ, дъртъ консерваторъ, отъ нова година до сега сж станали слѣдующитѣ уволнения и прѣмѣстване на чиновници отъ тамъ.

- 1) г. Захариевъ, окол. началникъ, прѣмѣстенъ,
- 2) Д-ръ Аджемианъ, лѣкаръ, уволненъ,
- 3) Н. А. Памуковъ, съдия, уволненъ,
- 4) Савва П. Слѣбчевъ, съд. приставъ, уволненъ,
- 5) Герасимовъ, табаченъ контролоръ, уволненъ,
- 6) Т. Бакърджиевъ, конни старши, уволненъ,
- 7) В. Петковъ, цѣпи старши, уволненъ,
- 8) Ан. Стефановъ, началникъ станции, прѣмѣстенъ.

Почти всички иматъ 8—15 годишна служба. Хората на Аргеридиса сж се заловили да мѣстятъ и уволняватъ всички чиновници, които не искатъ да клатятъ шапка на партизанитѣ му.

— На 16 того вечерта, въ 8 ч. и 55 м. въ Добричката околия паднахъ твърдѣ едъръ градъ, който траялъ около 5 минути и, благодарение че рѣдко паднахъ, нѣмало никакви повреди въ Добричъ и землището му.

Градътъ ималъ посока отъ сѣверо-западъ къмъ юго-западъ. Прѣзъ нѣдѣто е минѣлъ, причинилъ значителни повреди. Селата: М.-Чамурлий и Суйчукъ сж прѣтърпѣли най голѣми повреди. Буквално сж тамъ всичкитѣ сѣбиди убити! Нещастнитѣ селени сега на нова смѣтка ще си прѣбораватъ нивята и засѣватъ съ просо. Тежко имъ!.. На другия денъ, къмъ 4 часа слѣдъ обѣдъ, двѣ каруци ледъ — остатъкъ отъ падналия градъ — не степенъ още, ахрната на който сж били колкото орѣхи, селенитѣ донесли прѣдъ окол. управление въ Добричъ. Тѣмко 67 часа стоялъ на земята и още не степенъ! Такова чудо, стари хора разправяли, не били нито чували, нито виждали. „Божие наказание“, казвали нѣкои хорица.

Добрѣ че нощъ е паднахъ града, а то иначе би избилъ много хора и добитѣкъ. — Всички полски гадина: зайци, яребици, папѣджци и др. съвсѣмъ били избити (изъ нивята на селата М.-Чамурлий и Суйчукъ).

Този градъ навѣрно има космическо происхождение. Въ нашата атмосфера, като се сжди по голѣмината на дъждовнитѣ капки — едва ли може да се образува градъ колкото голѣмъ куршумъ. Но като оставимъ науката настрана, ний мислимъ, че въ името на общественото благо, нашия Окрѣж. Свѣтъ и държавата трѣбва да се заинтересуватъ за положението на пострадалитѣ.

— 18-й Май тая година се е отпразднувалъ твърдѣ тържественно отъ нашитѣ студенти въ София. Тѣ тържественно сж провъзгласили деня на Ботевата смъртъ за свой празникъ. Единъ отъ студентитѣ — Карайновъ е канилъ даже своитѣ другари студенти да пропагандиратъ идентъ, отъ които героя се е въздушевявалъ. Нѣма друга по-достойна студентеска младежъ отъ тая, която умѣе да се въскрѣсѣва отъ най-високитѣ идеали и се старае да имъ бѣде проводникъ. Нашия сърдеченъ поздравъ къмъ нашитѣ млади и честни студенти, посетители на бѣдѣщето.

— Вѣстникитѣ Социалистъ и Знаме искаватъ негодование за гдѣто на Варненския изборъ за градскитѣ сѣвѣтници е била показана и редакцията на „Свобода“ да испрати свой кореспондентъ. Ний мислимъ, че сѣдната на тия два наши достоуважаеми събратя е несправедлива. За да се повика въ „Свобода“ доста помогнѣхъ хората около нашия вѣстникъ; нѣщо повече: мнозина отъ вънъ даже настояваха да се не повика. Но като се взе прѣдъ видъ, че „Свобода“ днесъ

прѣдставлява едно особено политическо течение и че въ общественния и политически животъ само тѣсния и грубъ егонизмъ може да игнорира интегралността на живота, всички почти въ Варна таситно нѣкакъ се съгласихъ за повикването на „Свобода“, която, макаръ и органъ на единъ тиранитѣ, нѣма нищо съ неговата личностъ. Ний всички въ Варна — голѣмата частъ отъ оппозицията (освѣтъ стамболиститѣ, които сж раздѣлени на оппозиционери и правителствени), ний сме противъ тиранитѣ на падналия сатрапъ и противъ системата на неговото управление. Но ний неможеме да не бѣдѣме толерантни къмъ чуздитѣ убѣждения и неможеме да ги игнорираме, ако и да сме рѣшени съ всички сили и по всички законни пѣтица да се боримъ и противъ тиранитѣ и противъ убѣжденията. Като изхождахме отъ тоя принципъ — на толерантността — ний бѣхме и сме за поканването на „Свобода“, още повече като се имаше при това прѣдъ видъ: да се поканятъ прѣдставители на пресата отъ всички политически течения и фракции.

— Тия дни въ Хайделберския Университетъ (въ Баденското Херцогство) е свършилъ наукитѣ си по Правото единъ добъръ, общающъ много за бѣдѣщето момъкъ, съ университетска степенъ на Докторъ — Наумъ Бочевъ. Той се завръща въ България, гдѣто ний чакаме скоро да се залови вече на полезна дѣятелностъ за себе си и Отечеството си. Поздравъ!

МѢСТНИ

— Отчисляванията въ нашето Градско-Общинско-Управление продължаватъ. Това е най-ниското поведение, което хората, които се турятъ начело могатъ да държатъ. На първия присѣственъ денъ слѣдъ изборитѣ, на 23 ѣ того, сж изчислени по чисто партизански съображения слѣдующитѣ служащи въ това управление: 1) Хараламби Ридановъ, ветеринаренъ фелдшеръ, единъ отъ най-безукоризненитѣ хора, най-аккуратенъ старъ и честенъ работникъ още отъ 1889 год., назначенъ при кметуването на г на Кр. Мирски; 2) Илия Димитровъ, санитаренъ приставъ; 3) Анастасъ Овчаровъ, агентъ на II участъкъ; 4) Димо Златевъ, помощникъ на тоя послѣдния; 5) Иванъ Касабовъ, статистикъ и 6) Злати Бяновъ.

Ний цитираме имената за да чуе всѣки гражданинъ въ Варна и всѣки гражданинъ въ отечеството ни съ какви ниски сѣдства си служатъ нашитѣ партизани. Гдѣ е, господа Комиссари, вашата политическа толерантностъ; гдѣ е толерантността ви къмъ политическитѣ възрѣния на гражданитѣ, къмъ тия, които сжко така сж членове на това общество, както сте и Вий? Не е ли ниско да испѣдишъ човѣка на улицата за неговото политическо вѣруе, за неговитѣ политически тенденции и да турятъ на работа други, които правите служащи само за туй, защото ще поддържатъ партията ви? Не е ли това ниско, не е ли раздоръ? Не сте ли вий хората съ претенции да даватъ тоизъ, направление и примѣръ на обществото? Не сте ли вий хората съ претенцитѣ, които искатъ да бѣдѣтъ въспитателитѣ, ръководителитѣ на обществото? Гдѣ сж тогава тия високи чувства, съ които трѣбва да обладава всѣки, който е на вашето мѣсто? Не, не викайте... не се дразнете... не казвайте чрѣзъ-устата на единъ продаженъ редакторъ, че ви псуватъ! Псувни ли сж това, да ви казватъ, че вий произволничите, че нѣмате ония високи нравствени качества, които трѣбва да притежаватъ прѣдставителитѣ на града? Не създавате ли, не турятъ ли вий за основа въ вашата борба и дѣятелностъ сепаратизмъ, ожесточения партизански антагонизмъ?... А това достойно ли е за достойни и истински прѣдставители на града? Достойно ли е за тѣзи, които трѣбва да бѣдѣтъ безпристрастни и бачи къмъ всички? Не и не... Но знайте, ний знаемъ, че сега условията ви помагатъ: има хора, които като васъ мислятъ и хора, които ви служатъ... Ще съзнаятъ, обаче, и единитѣ и другитѣ своитѣ грѣхове и ще ви напущатъ, а тогава?

Тогава вий ще паднете въ ямата на разврата, която копаете.

— Когато за прѣвъ пѣтъ гр. Варна щѣше да посрѣща Княгинята, бѣхъ приготвени отъ Общинското ни управление, споредъ приетия обичай въ другитѣ страни, кобурготски и бурбонски знамена и гербове. Отъ тогава и до днесъ не се минава официаленъ празникъ, не искучая и чисто народния Киринъ и Методий, въ които, между българскитѣ национални знамена и гербове, да се кичатъ улицитѣ и съ кобурготскитѣ и бурбонскитѣ. Ние незнаемъ по какви съображения се прави това; но ако, споредъ увѣренията на нѣкои си, е, че шомъ Фердинандъ и Мария Луиза сж български князъ и княгиня, то и тѣхнитѣ национални знамена би трѣбвало да иматъ право на гражданство у насъ, — не остава освѣтъ всѣки свѣстенъ човѣкъ да се изсмѣе на така разбирания национализмъ.

— Отъ нѣкое врѣме насамъ въ колонитѣ на Черно-море се подизава една влечуга — „Иовко“. Пише ли, пише синѣтъ ту противъ учителитѣ, ту противъ „прѣдставителитѣ на мракобѣсието въ България“ — социалиститѣ. Отъ кесатѣкъ на списачи, Бобчевскитѣ е сприятелилъ съ фонда това хлапе за да му дражи дѣтници. Ний познаваме тоя учителъ — „Иовко“, който единъ само отдѣленъ, като крастава коза, отъ колежитѣ си учители, има дебелоочieto да иска още да се мие чрѣзъ послѣдния брой на „Учителски-Другаръ“ — органъ на учителскитѣ интереси, — когато той, нашия „Иовко“, исцѣло се е продалъ да служи на интереситѣ на тия, които се явяватъ палачи на

идеалното учителско дѣло. И наистина, какъ да съвмѣстимъ „Иовко“ изъ колонитѣ на „Черно-Море“ съ синонима му въ „Учителски-Другаръ“, плачущъ за оправдание противъ „грубитѣ“ нападки въ „Народна Самозащита“?

Ами какво да кажемъ за труда, що си даватъ „Социалистъ“ и „Работнически Другаръ“ да отговарятъ на брѣщолевенията на „Иовко“? Ако би тѣ знали съ кого спорятъ по социализмъ, „вѣчна оппозиция“ и други въпроси, далечъ отъ разбиранieto на платенитѣ писачи изобщо около „Ч. Море“, не бихъ искали ни дума, а най вече за това нищожество „Иовко“, за да му даватъ мѣсто да се надува, като пате въ рѣшето.

— К. Агачското околийско учителско дружество е испратило 20 лева помощъ на отстраненитѣ Варненски учители Стойновъ и Славевъ. Хвала!

— Николай Борисовичъ Вълкановъ, прѣдсѣдателя на Варненската Градска Комиссия, е даденъ подъ сѣдъ за оскърбление П-я Провадийски Мирнови Сждия въ врѣме на изпълнение служебнитѣ си обязанности въ сѣдебно засѣдание. Това дѣло е насрочено за гледание въ Варненския Окр. Сждъ на 31 Май т. г. и по него до скоро не бѣше виканъ нито единъ отъ свидѣлитѣ (?). Прѣзъ-денъ-си, обаче, Вълкановъ е ходилъ въ Провадия и слѣдъ като се е разговарялъ съ бившия секретаръ на П-я Провадийски Мирнови Сждия, — А. Ковачевъ, който сега е уволненъ и комуто, по всѣка вѣроятностъ, е общана нѣкоя служба за да свидѣлствува за оправданието на Вълканова, чакъ сега е исходатайствувано отъ тоя послѣдния да се вика за свидѣтель (?). Речения секретаръ, съ показанията на когото, подведенъ и подъ клѣтва даже, щѣло било да се докаже, че оскърблението на сждията било му нанесено отъ Вълканова вънъ ужъ отъ сжд. засѣдание, а послѣ по порѣка отъ сждията било вписано отъ секретаря въ протокола. Това Вълкановъ го прави като знае че сждията не е вече между живитѣ. Тѣзъ сж, нече съмнѣние, причинитѣ, които сж подбудили Вълканова да се откаже отъ другитѣ безусловно важни свидѣтели, а именно: Янко С. Чуарковъ, Герасимъ Ивановъ и расилния при сждилището, Мигаръ мисли г. Вълкановъ, че ще може да докаже какво единъ сжд. протоколъ е фалшивъ? Примисля ли г. А. Ковачевъ какво наказание му прѣдстои, ако си позволи да изопачава истината? Ний обръщаме вниманието, комуто трѣбва, за да се поправи всичко до като е рано, за да се не съмняваме отпослѣ, че и въ Правосъднето може да бърка нечистия прѣстъ на „моралното влияние“ и на „новата епоха“.

Ако не се поправи това и дѣлото се гледа безъ да се распитатъ най важнитѣ свидѣтели, ще дадемъ мѣсто на дѣлото производство, та и читателитѣ ни да знаятъ какъ стои това дѣло и защо считаме за най-важни свидѣлитѣ: Чуаркова, Г. Иванова и расилния и защо не сж повикани.

Ний не сме партизани на присѣдитѣ, нѣ еднѣжъ приетъ принципа на сждението прѣстѣпленията, ний искаме Правото Правосъдие!

Писмо

До г. г. учителитѣ и учителкитѣ въ България.

Другари и другарки,

Ний, членоветѣ на Поповското околийско учителско дружество „Събуждание“, въ засѣданнето си на 30 ѣ Априлъ, между другото разгледахме и въпроса за основаването на обща учителска федерация и учителския конгресъ и като взехме прѣдъ видъ:

- 1) че единичната борба е безсилна да реализира исканията ни въ живота, а общото здружаване е най радикалното сѣдство за постигане на каквито и да било цѣли, и

- 2) за да постигнемъ цѣлитѣ, поставени въ основитѣ на сегашното учителско движение, то

Рѣшихме:

да работимъ за основаването въ най блиско бѣдѣщето една учителска федерация въ България, а за тая цѣль да стане единъ общъ конгресъ отъ учители.

За мѣсто на този конгресъ избираме Габрово, като мѣсто еднакво почти отдалечено отъ всички краища на България.

Засѣданията да се почнатъ на 25-й Юний, защото има мнозина взети за солдати учители, желаючи да присѣтствуватъ за конгреса, а съ това имъ се дава възможностъ да удовлетворятъ желанията си.

с. Попово, 30 Априлъ 1894 г.

Отъ членоветѣ на дружеството „Събуждание“.

Б. Р. Ний даваме мѣсто на горнето писмо, защото въ него се изказватъ Поповскитѣ учители и учителки за конгреса и федерацията. Прѣдложението, обаче, на Поповското дружество, както и това на Казанлъжското, да се избере Габрово за мѣсто на засѣданията на конгреса намъ се види не толкова избрано. Ний мислимъ, че е хубаво всички дружества да се произнесатъ въ кой градъ да засѣдава конгреса; да ли въ София, Варна или Търново. Нека въ засѣданията си всички дружества рѣшатъ гдѣ трѣбва да се свика конгреса и частъ по скоро да извѣстятъ всички на Варненското околийско дружество. Това послѣдното да натовари една комиссия да прѣгледѣ различитѣ мѣстни и да приеме онова, което има повече гласове. Ний мислимъ, че учителитѣ грижливо трѣбва да се заематъ съ конгреса. 25-й Юний е добръ избранъ денъ за отварянето на конгреса. И по тоя въпросъ дружествата трѣбва да се произнесатъ, като опрѣдѣлятъ колко врѣме трѣбва да трае конгреса.